

er det sociale Instinkt, som siger til Husmanden, til Fiskermanden, Landarbejderen, Smeden, Arbejderen i Land og By: De andre have deres Interesser, og du har dine. Og jeg beder de Herrer af Højre og Venstre se, hvad der er sket i rene Landkredse, som Socialdemokratiet erobrede. Vi sidde inde med Næstvedkredsen, Fakse, Skanderborg, Skjolddelev og Møen, rene Landkredse, og jeg beder Dem overveje, at f. Eks. den højtærede Konseilspræsident med Nød og neppe slap over Valget. Han mønstrede kun 1,100 Stemmer i en udpræget Landkreds imod en Socialdemokrat, der fik 803. Konseilspræsidenten vil være den sidste, der vil sige: Der er ingen Fare. Jo, der er Fare, thi hvor sikker Konservatismen end er endnu, da den sidder inde med en Række Kredse, er det betegnende, at de Egne, hvor Højre endnu er stærkt, ere de Egne, om hvilke Præsten Vilhelm Bang skrev i en Pjece paa Grundlag af Undersøgelser, foretagne vedrørende Rekrutteres Læse- og Skrivefærdighed, at det er de Egne, hvor den fattige Befolkning staaar paa det laveste kulturelle Stade. Det er Fredensborg, Frederiksværk, Thisted, Hurup og saadan en Kreds som Vonsild. Men i Virkeligheden ere de Smaakaarsfolk, som leve ude omkring i disse Egne, gjorte af det samme Stof, de skyldte det samme Ophav deres Tilværelse, det er de samme Folk som i Skjolddelevkredsen. Skjolddelevkredsens Fattigmand og Husmand var for 20—30 Aar siden akkurat lige saa uvidende og ligegyldig som Smaamanden oppe i Thy og Thisted, Fredensborg og Frederiksværk. Naar man kom til ham, sagde han: Jeg stemmer ikke, eller: Jeg stemmer paa den anden. Det siger han endnu oppe i Thy og Frederiksværk og i Fredensborg, men om en halv Snes Aar er han vaagnet, og saa er Højre færdigt og Venstre ogsaa færdigt, hvis Venstre er konservativt. Udviklingen vil absolut gaa i den Retning. Naar det ved Valgene er lykkedes Militaristerne at slippe saa nogenlunde helskindet igennem, skyldes det ikke alene det, at de, der havde meget og vilde opretholde deres Magtstilling, rottede sig sammen, men det skyldes ogsaa — det vide de Herrer meget godt —, at der er Tusinder af Smaakaarsfolk, der ere taabelige nok til at gaa imod deres egen Klasses og organiserede Kammeraters Interesser. Den Dag, det hører op, kunne de Herrer overhovedet ikke gennemføre Valget i nogen Valgkreds.

Derfor have de maattet ty til alt andet end nydelige Midler.

At tænke sig, at vor egen Protokolsekretær, den rare, flinke og udmærkede Mand, skulde benyttes i denne Valgkampagne. Der var, som ærede Medlemmer vide, 135 Mænd, der en skøn Dag plantede et Opraab i Bladene, jeg ved ikke, om det ogsaa blev slaaet op paa Sprøjtehusene omkring i Landet. Det var 135, Digtere, forhenværende Digtere, Skuespillere, forhenværende Skuespillere, Operaangere, Balletdansere. Der var mange gode Navne — det indrømmer jeg —, men det var for Resten Smaakrav! det meste. Jeg ved meget vel, at vi have en snavs Vane herhjemme, saa snart en Mand eller Kvinde har skrevet en eller anden Bog, ligegyldig hvad den indeholder — og der er ikke ret mange, der læse den —, kommer han eller hun paa Finansloven og faar Understøttelse, permanent eller øjeblikkelig Understøttelse, Rejseunderstøttelse, eller de faa et Legat. Vi gøre meget ud af disse Folk. Der kom 135 Mænd, deriblandt vor Protokolsekretær, og sagde: Det gaar ikke med Kulturen, vi skulle ruste os, og saa sagde alle de øvrige Godtfolk her i Landet, alle de kloge Folk, en hel Del demokratiske Folk: Tænk, saadan sige de Folk, det skrive de. Saa sagde de igen til Bønderne og Husmændene og Fiskerne og Smaakaarsfolkene: Tænk, hvad de Folk mene, her er 135 Mænd af Aandens Verden — og for Resten ogsaa Kvinder —, som komme og sige, at det er deres ufravigelige Opfattelse, at Danmark gaar til Grunde, hvis København ikke faar sin Landbefæstning. Mig forekommer det at være et latterligt Udslag af det gamle Studenter-Aandshovmod: Herrer, vi ere i Aandernes Rige, for ærlig talt, det ved vor Protokolsekretær og enhver anden af de 135 Underskrivere, at taget hver for sig betyde de hverken mer eller mindre end det ærede Medlem, der staaar overfor mig, det ærede Medlem fra Bornholm (Ingvard Jensen) og jeg. Vi have lige saa god Forstand paa Danmark, og hvorledes vi skulle ordne Forholdene. Jeg vil endog tilføje, at jeg mener, at han derovre paa Heden, Husmanden, som f. Eks. har taget sig paa at forvandle 100 Tdr. Land øde, ufrugtbar Hedejord til frugtbart Agerland, og som efterlader Danmark rigere og større, end det var før ham, betyder meget mere, har langt mere Forstand, langt mere Evne til at bedømme, hvad der baader Danmarks Interesse end vor Protokolsekretær.